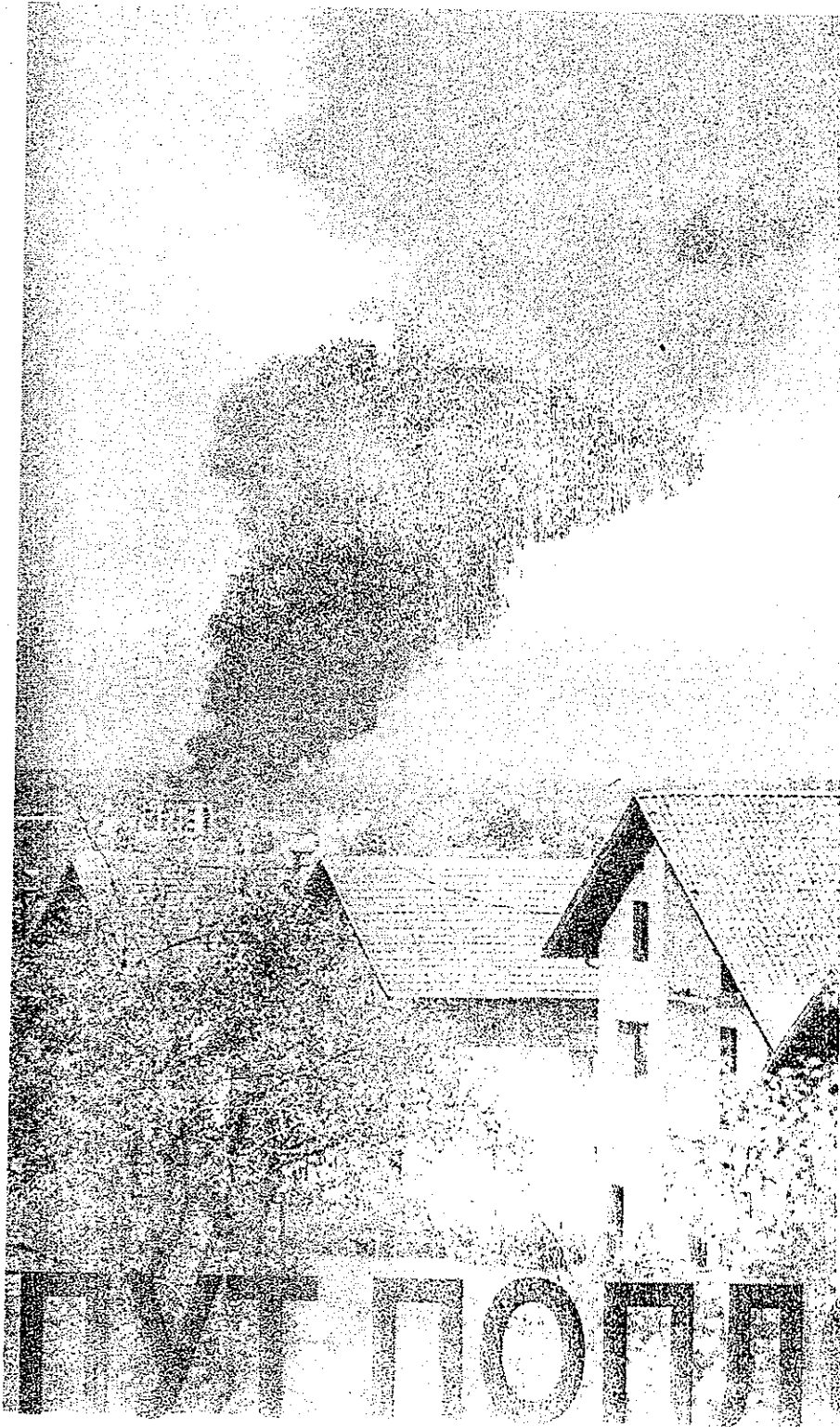

ОПЕРАЦИЈА „КОРИДОР“

План је био паклен. Српски народ, западно од Дрине, требало је довести у позицију заглављеног лифта, економски исцрпити, војнички бацити на кољена и -као националну мањину - ставити под команду Загреба и Сарајева.

Много чега је тог маја, ратне 1992. ишло на руку Туђмановим и Изетбеговићевим стратезима. ЈНА пуца и 19. маја повлачи се из Босне и Херцеговине у Савезну Републику Југославију. Загреб и Сарајево се у то доба много љубе, шаљу једни другима поруке „искреног“ поштовања и дивљења. Њихови политичари и медији пуних уста бајковито причају о природном и повијесном савезу Хрвата и муслимана.

Хрватска убацује своју регуларну војску на простор Посавине која се спаја са комбинованим хрватско - муслиманским снагама у средњој Босни, а ове опет држе линију са западном Херцеговином и тамо даље према Далмацији и мору. И тако су направили војнички прстен око ових простора.

ПУТ ПОПЛОЧАН

ЖИВШИМА

Сви путеви из ових крајева у то доба воде -никуда.

У тој клаустрофобичној ситуацији емотивна температура расте. Аеродро

Маховљани у том тренутку је једина веза са свијетом. Храбри момци у плавом довозе лијекове, кисеоник, храну... Али, 31. маја уводе се санкције против Савезне Републике Југославије и цијелог српског народа, па су забрањени летови са свих аеродрома.

Почиње драма Крајине.

Апотеке се убрзо празне, у препуној болници понестаје неких најосновнијих лијекова, у продавницама нема или је врло мало основних животних намирница... Најтеже је са кисеоником без којег нема хирушких захвата.

Све крајишке радио станице непрекидно емитују апеле да се у бањолучку болницу дојесе сав

индустријски кисеоник. Буквално трче вариоци, преврћу се складишта многих фабрика. И заиста то је многим спасило живот, али почињу умирати бебе на одјелу за недоношчад. Јер, и поред труда многих нема довољно кисеоника за тако велику болницу која у то доба „покрива“ територију на којој живи више од милион становника.

Емотивна температура још више расте, паника хвата оне слабијих живаца, али и они најтврђи су, најблаже речено, замишљени. Само је готово несварно мирно на мјесту гдје је већи дио команде 1. кк и команде операције „Коридор“ да не убаје.

мјесто је личило као да група високих официра изводи некакву мирнодопску вјежбицу.

Касније ће се сазнати генерал Талић је увео такав стил рада гдје нервозе није смјело бити, а све нацртано по неколико пута је провјеравано, поправљано и стално анализирано. Све то да се не омане у тако великој бици, али и да би се губици свели на најмању могућу мјеру мада су сви били свјесни да ће се тај пут док се пробије кроз Посавину морати поплочати животима младих људи.

У међувремену из западне Славоније пребациване су јединице Корпуса на линији фронта, на простору који је Добоја и

Дервенте. Била је то обострано таква концентрација људства и технике каква у једној бици није виђена у модерним ратовима.

Још прије званичног почетка операције „Коридор“, 24. јуна у 7 часова, свакодневно су трајали мањи артиљеријски двобоји и пјешадијски судари. Нико ником није дао ни тренутак предах, учвршћивале су се позиције за одлучујућу битку.

Генерал Талић и његови сарадници знали су какву драму Крајина преживљава, али се у коначну битку прије него што све буде спремно нису жељели пуштати.

И до бораца је стигла вијест да у породилишту умиру бебе. Послали су поруку у Бањалуку: „Реците гдје има кисеоника, јуришаћемо и донијети“.

Стиже и Милан Мартић са својим момцима, морал расте.

Пометњу у непријатељске редове уносе и дезинформације које посебна екипа српских официра плански пласира преко локалних радио станица, штампе и незаштићених телеграма између наших јединица. Непријатељ је загризао удицу и стекао утисак и извео чврст закључак да ће главни правац удара српске војске бити. Добој-Грачаница-Смолућа-Тузла.

Из Посавине, само њима знаним путевима, пробијају се ријетки курири и свједоци о српским селима која

НЕПРИЈАТЕЉ

Непријатељ је у битку за коридор ушао са снагама од 16 бригада - пет моторизованих и једанаест лаких пјешадијских. Моторизоване бригаде су биле јединице регуларне војске Хрватске, а лаке - осам је било хрватских (ХВО), а три муслиманске.

Моторизоване бригаде регуларне војске Хрватске: 1. ЗНГ Загребачка, 2. ЗНГ Нова Градишка, 3. ЗНГ Осјек, 108. ЗНГ Нова Градишка, 153. ЗНГ Велика Горица.

Лаке бригаде: 101. ХВО Брод, 102. ХВО Ојак, 103. ХВО Дервонта, 104. ХВО Шамац-Домалјевац, 105. ХВО Модрича, 107. ХВО Градачац, 109. муслиманска Грачаница, 201. муслиманска Маглај, 207. муслиманска Тешањ, 110. ХВО Усора, 111. ХВО Жељче.

Поред ових јединица повремено су у битку преко Саве убациване још неке јединице војске Хрватске и то дијелови бригада из Бјеловара, Ријеке и Вараждина те специјално обучене групе војске и полиције из Загреба.

као острва одолијевају нападима вишеструко бројнијих хрватских и муслиманских формација.

Када је све било „дотегнуто“, када је Команда процијенила да су се све коцкице сложиле и да битка може почети, генерал Момир Талић на таласима Радио Бања Луке, у другој половини јуна, шаље поруку народу Крајине: „За Видовдан биће пут према Савезној Републици Југославији“.

И заиста 24. јуна према војној терминологији почиње операција „Коридор“.

Смјењују се тенковски и пјешадијски јуриши, тутњи артиљерија. Већ првог дана јасно је да операција иде по плану, али неке од јединица просто журе, желе више од плана, јер борци знају за драму цивила у Крајини. Поготово је тако на главном правцу удара гдје борбену групу елитних јединица води тада пуковник, а сада генерал Новица Симић.

Било је безброј битака у та четири дана. Свака би у посебну књигу могла, а најважније од свега да је на Видовдан Посавином

одјекнула пјесма момачка, крајишка. Пробијен је пут живота. Гарави, неиспавани, али весели Крајишници изгледали су нам као људи из бајке, причаће касније Посавци.

Остао је за ширу јавност мање познат детаљ да је коридор, истина много узак, уствари пробијен већ 26. јуна око 14 часова када су се спојиле елитне, ударне јединице 1. КК са дијелом јуришног батаљона Друге посавске бригаде. Било је то у селу Корнице, али само спајање јединица било је изузетно тешко, јер ни једни ни други нису могли вјеровати да је то било тако муњевито. Био је тзв. „мали коридор“.

На Видовдан, 28. јуна у величанственом јуришу ослобођена је Модрича и добили смо „велики коридор“. Тек касније ће доћи до ослобађања цијеле Посавине и сигурнијих путева.

Након извјештаја Главном штабу, генерал Талић „рапортира“ новинарима,

НАШЕ СНАГЕ

Команда 1. крајишког корпуса је постепено уводила јединицу по јединицу у борбу, углавном је то било формирање борбених група распоређених у тактичке групе, јер терен и сама операција захтијевали су брзо „шалтање“ јединица. Али у операцији „коридор“ учествовале су сљедеће јединице: 1. и 2. оклопна бригада, од моторизованих ту су биле 16. крајишка, 43. приједорска, 27. дервентска, од пјешадијских 6. санска и 11. дубичка, па бригада МУП-а РСК, затим 2. крајишка, 5. козарска и лаке бригаде Добојска, Вучијачка, Крњинска, Осинска, Озренска, Прњаворска, Србачка, Лакташка, Теслићка и Шамачка.

Поред ових јединица посебно мјесто заслужују два јуришна батаљона - батаљон корпусне војне полиције и „Вукови с Вучијака“. Ова два батаљона у нападу су били ненадмашни.

шаље поруку јавности. Ту се и рађа идеја о муњевитом одласку у Београд. Тамо се у сарадњи са Црвеним крстом Југославије формира први хуманитарни конвој - осам камиона, два комбија и један пандрровер. Ту су

машина за прављење кисоника, лијекови, дјечи храна... Оно најнужниј Конвој је путовао безмал 24 часа, све сеоским путевима, али под заштитом храбрих момака који су бивали тижелима штитили прву, а тако неопходну помоћ бањалучкој болници.

На Дугим њивама генерал Талић наређује да се војна возила стану како су прошао конвој. Људи љубави камионе. И да се не заборава возачи су били добровољци из Руме. екипи су били и стручњаци који су муњевито монтирали машину за кисеоник болници.

Није то био овај садашњи пут којим се путује српско-посавином, био је то врло узак коридор. Околу су се водиле крваве борбе.

За војне аналитичаре остаје да проуче све аспекте ове бриљантне битке али никакве кабинетске анализе неће моћи схватити то срце, ту храброст крајишког војника која сунигдје не учи. Већ просто то имаш или немаш.

Није случајно народ овај пут назвао „пут живота“ јер заиста тај пут обезбјеђује живот нам овдје, а он је поплоча животима храбрих младих људи који су нам оставили аманет да досађам њихове снове.

И зато путниче кад идеш Посавином обавезно кажи „Слава храбрим момцима“ јер захваљујући њим сви ми овдје живимо из овог вјeka.

ИЗ ДАНА У

24.05.1992. године

Операција „Коридор - 92“ је отпочела у 07.00 часова 24.06.1992. године након полчасовне артиљеријске припреме и непосредног дејства из ПА и тенковског наоружања по уоченим циљевима на предњем крају одбране непријатеља. Напад су координирано отпочеле главне снаге, снаге за пробој из оперативног окружења тј. ТГ-1 и ТГ-2. Први дан операције 24.06.1992. године карактерише веома мали темпо напада свих јединица због слабог познавања терена и распореда снага непријатеља.

- ТГ-1 је успјела да главним снагама пресече пут и пругу Модрича - Градачац, овлада делом положаја непријатеља и ослободи село Живково Поље. Даљи напад је заустављен јер је 3. Батаљон 16. Кмтбр са тенковском четом упао у непријатељску заседу и претрпио веће губитке. Јединица је нападала дуж пута без јачих снага на крилима па их је непријатељ упустио у свој борбени распоред и напао са три стране. Ангажовањем артиљерије и задимљивањем јединица је након двочасовне борбе извучена на полазни положај. Помоћне снаге, које су нападале дуж десне обале реке Босне успеле су да ослободе већи део села Кужњача, али су наилазком на минско поље заустављене. Успостављена је радио веза са 2. Пос. бригадом ИБК, али није остварен физички спој са том јединицом.

- ТГ-2 је наишла на добро утврђену и организовану одбрану регуларне јединице ХВ 2. бр ЗНГ и није постигла већи успех сем што се утврдила на достигнутој линији у претпољу. Дејство непријатељске артиљерије је било непрекидно и прецизно.

- ТГ-3 је вршила припреме за напад.

- ОГ Добој изводила демонстративни напад на снаге 110. бр ХВО у рејону с. Сивша. Није имала губитака. Врши припрему за формирање још 2 Озренске бригаде и Требавске бригаде.

25.06.1992. године

Ноћ 24./25. 06. је протекла у повременим дејству непријатељске артиљерије по путевима у дубини територије и покушају противнапада на правцу: Модрича-Г. Скугрић. Јединице ТГ-1 су напад дочекале спремне и одбиле га у једночасовној борби без сопствених губитака наневши непријатељу велике губитке. Према њиховом извештају било је 30 погинулих и 53 рањена бораца. Командант ТГ-1 је због претрпљених губитака и пада морала извукла из борбе 3./16. Кмтбр и поставила га на десни бок ради заштите од евентуалног напада из правца Градачаца. Уместо ове јединице у напад су уведени: 1. батаљон ВП (-1) од 140 бораца и 1./лпбр Прњавор попуњен са 340 бораца. Одлука за напад није мењана. Након одбијеног противна-

пада и извршених припрема главних снага ТГ-1 је наставио нападом и ослободио село Клад Горњи, а са помоћним снагама је гпуно ослобођена Кужњача и избио се на предњи крај одабране с. Таревац и Ријечани Доњи.

- ТГ-2 је продужила са нападом, према ранијој одлуци, али је почео напад померен за после под Јединице су успеле да на читом фронту разбију прву линију одбране и потисну непријатеља за 1,5 километра. Даљи напад је заустављен због веома снажне запречне непријатељске артиљерије и мрака. На достигнутој линији јединице су се утврдили у току ноћи.

- ТГ-3 је отпочела са нападом, групишући главне снаге према Модричи и превоју Плехан. Већи успех није постигнут јер су јединице нападале опрезно, више испитујући противника.

- ОГ Добој: без значајнијих помјена и догађаја.

26.06.1992. године

Све јединице су од раних јутарњих часова биле изложене снажним дејствима непријатељске артиљерије из рејона: Градачац, Модрича, Јакеш, Дебела Лила, Оџак и Пле-

- ТГ-1 је у раним јутарњим часовима енергично продужила са нападом свих расположивих снага и до 14 часова ослободила села Буџук, Подбаре, Чардак и Отежа. Главне снаге су продужиле напад према селу Корница где су се сусрели делом снага јуришног батаљона Посавске бригаде ИБК. Спајањем ишло споро уз обострану неповерење јер се нису познавали, али је посредовањем официра извезу везу инспектора Божовића и до 14 часова. Уз обострану радост одушевљење бораца спој је до краја учвршћен према Градачцу око 4 км ширине и према Гареву око 2 км ширине.

Спајањем са 2. Пос. бригадом ИБК јединице ТГ-1 су оствариле на почетку 1. етапе операције основни циљ операције - пробој оперативног окружења ширине 1 километра. У току ноћи ТГ-1 урбаном вршила разминурање и исправку оштећених деоница пута који је до сада био непроходан.

ДНЕВНИК

ДАН

коридор" који је од Добоја преко Требаве, села Скугрић Доњи - Чардак - Корница - Слатина Средња водио за Брчко - Бијељина и даље за Србију.

- ТГ-2 је читав дан безуспешно покушавала да пробије ново-постављену линију одбране 2. бригаде ЗНГ. Браниоци су на руку ишли надвишавајући положаји, стешњење код Добор Куле које се није могло заобићи и веома добро утврђени рејони одбране са масовним запречавањем МЕР. Вешто користећи прегледност земљишта, непријатељ нашим снагама није дозволио избијање на јуришни положај и привлачење тенкова за непосредно гађање.

- ТГ-3 је продужила са нападом по ранијем плану покушавајући да изманеврише одбрану на Плехану. Остварен је мањи помак. Јединице су читаво време биле изложене дејству артиљерије и ВБР.

ОГ- Добој: Јединице изводиле мања демонстративна дејства. Озренци извештавају о великим борбама које воде окружени Срби у селима: Тиња, Подпећ и Смолућа.

27.06.1992. године

ТГ-1 је све расположиве снаге увела у борбу према Модрици. Снаге које су се спојиле са 2. Пос. бригадом ИБК прешле су у напад правцем: Корница-Гаревац - Модрича и до пада мрака ослободиле село Кладари Доњи са засеоцима с. Гаревец: Баје, Лужани и В. Ждраловац. Непријатељске снаге из с. Гаревец се извлаче скелом преко р. Босне према Очаку и путем према Модрици. Остале јединице нису оствариле већи помак. Малим коридором су прошла прва возила. Била су то 2 шлепера са муницијом које је из Милошевца, где су чекали месец дана, довео старешина Јосиповић Мирослав из Требавске бригаде. Доласком ова два возила у село Осјечане преко Требавца изазвало је буру одушевљења како бораца тако и народа. Саобраћај је нагло оживео, па су у следећој тури прошли камиони са кисеоником и лековима за КБЦ Бања Лука и цистерне са горивом за Книнску Крајину тј. РСК.

ТГ-2 је цели дан безуспешно покушавала да пронађе слабије брањен положај непријатеља. Промене положаја није било.

Губици 2 погинулих (Б дан) баталјона и војника

28.06.1992. Видовдан

ТГ-1 је из три правца позидрживо извршила напад на Модричу и до 16.00 часова ослободила град, а до пада мрака и целу десну обалу реке Босне од Гаревца до Милошевца. Заробљена је документација 105. бр ЗНГ Модрича, из које се види да је имала 4 баталјона која су изводила одбрану у рејонима с. Гаревец, град Модрича, с. Чардак и с. Чардак. Бригадна артиљерија мад 105 је имала ватрену подршку у директну силовању напада Модрича. Ослободила је десно обалу реке Босне ТГ-1 и тако роком извршила задатак који је добила од командног одбора.

Одбрана је извршена у селу Чардак за помоћ од стране војника из...

Модрича - Милошевац- Брчко- Бијељина који је био неоштећен, а могао се за тешка возила користити само по ноћи због дејства непријатеља са Добор Куле.

ТГ-2 и ТГ-3 нису направиле значајнији успех у нападу. Непријатељ испред њих се ужурбано утврђује на новим линијама користећи као радну снагу заробљене цивиле српске националности. Веома организованим осматрањем и извештавањем непријатељ постиже да веома брзо дејствује по нашим јединицама у покрету, а ватра артиљерије је појединачна и врло прецизна. Уочено је да масовно користи уређаје на УКТ тзв. Мотороле не користећи КЗ. Наређено је да се не ометају него да се само прислушкују.

ТГ-4 је примила задатак од команданта да се у селу Чардак изврши дејство. Ради остваривања дејства.